

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALECTEN

UNIVERSITEIT GENT
Vakgroep Nederlandse Taalkunde
Blandijnberg 2
9000 Gent

Vragenlijst 170
DECEMBER 2006

KLEDING 4

Dialect van :(stad, dorp, gehucht, wijk),
.....(gemeente).(prov.)

GESPROKEN DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortjaar :
Waar opgegroeid :
(vroeger) beroep :
In welke gemeente werd beroep uitgeoefend :
Dialect van moeder :
Dialect van vader :
Dialect van echtgeno(o)t(e) :
Ik ben naar school geweest tot jaar
Datum van invullen van vragenlijst :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

OPGETEKEND DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortjaar :
Dialect :
(vroeger) beroep :
Ik ben naar school geweest tot jaar.
Hoogste diploma :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

Beste medewerker/ster,

Deze vragenlijst moet dienen voor een dialectwoordenboek. Wilt u er dus zorg voor dragen dat u steeds woorden geeft die in uw dialect gebruikelijk waren of zijn. Tracht de dialectuitspraak zo goed mogelijk weer te geven. Maak u echter geen zorgen als dat soms moeilijk blijkt te zijn. Elke aanduiding, hoe onvolmaakt ook, is welkom.

Vul ook de eerste bladzijde (met naam, geboorteplaats enz.) zo nauwkeurig mogelijk in. Mogen we u vragen de vragenlijst in te vullen voor slechts één plaats en niet voor een hele streek? Na 'dialect van : ...' hoort de naam te staan van één bepaalde plaats van voor de gemeentefusies, niet de naam van een streek.

1. HOOFDDEKSELS (DEEL 2)

Petten

Hoe noemt u in uw dialect:

1. Een hoofddekse, vooral gedragen door mannen en jongens, dat bestaat uit een soort platte muts, met vooraan een stijve klep? (<i>mutse, klakke, klepmutse</i>)	
2. De klep van een pet?	
3. Een donkerblauwe, wollen pet met klep, zoals die vroeger door schippers werd gedragen? (<i>schippersklakke, brandt</i>)	
4. Een uniformpet, die bijvoorbeeld gedragen wordt door politieagenten en militairen?	
5. Een uniformpet met een opstaand, cilindervormig bovenstuk, zoals vroeger de veldwachters en rijkswachters droegen?	
6. Het specifieke hoofddekse dat vroeger gedragen werd door studenten? Het was een witte of groene pet die meestal schuin werd opgezet. (<i>butstekker, studentenklakke, studentenmuts</i>)	
7. Kent u nog specifieke benamingen voor andere soorten petten? Zo ja, gelieve de naam en een beschrijving te geven.	

Andere hoofddekse

Hoe noemt u in uw dialect:

8. De hoofdkap van nonnen?	
9. Het witte borststuk dat vasthangt aan de hoofdkap van nonnen?	
10. Een hoofddekse van metaal of kunststof dat door soldaten, motorrijders, wielrenners, enz. gedragen wordt om het hoofd te beschutten tegen vallen of stoten ?	

2. KOUSEN

Hoe noemt u in uw dialect:

11. Een kous die gebreid is? (<i>sajetten kous, wollen kous, gebreide kous</i>)	
12. Een gebreide kous die tot net onder de knie reikt? (<i>sportkous, lange kous</i>)	
13. Een elastieken band met sluiting die gedragen wordt rond de kuit, om te voorkomen dat de kousen afzakken ? Deze band werd (vooral) door mannen gedragen. (<i>kouseband, kouserekker</i>)	
14. De gewone kous die het been tot een eind boven de enkel bedekt? (<i>kous, sok, staas</i>)	
15. Het moderne korte vrouwensokje, dat juist de enkel bedekt? (<i>sokje, soketje</i>)	
16. Lange, dunne, zijden dameskous, die gedragen werd vóór de opkomst van de kunstvezels?	
17. Lange, dunne, blinkende katoenen dameskous die iets sterker was dan de zijden kous en gedragen werd vóór de opkomst van de kunstvezels? (<i>mercericékous, mercericé</i>)	
18. Lange, dunne kous die aan de binnenkant gewold is en aan de buitenkant blinkend? (<i>kasjmierkous, Engelse kous</i>)	
19. Lange dameskous uit mousse? Deze kous is iets sterker dan een gewone nylonkous.	
20. De hedendaagse, dunne, doorzichtige kous uit nylon zonder broek eraan?	

21. De band om een (nylon)kous op te houden, boven of onder de knie gedragen, hetzij gestrikt of van elastische stof? <i>(kouseband, rekker, band, elastiek)</i>	
22. De bandjes aan het korset of aan een gordel onder de rok, met een hechtingsmechanisme om de kousen op te houden?	
23. Dameskous met een broek eraan, in het algemeen (gebreid, nylon of mousse)? <i>(broekkousen, kousebroek)</i>	
24. Zulke kousen die uit nylon of mousse gemaakt zijn? <i>(panty's, collants, nylons, nylonkousen)</i>	
25. Een dunne zwarte kous, gedragen in de rouwtijd?	
26. Voetbekleedsel in de vorm van een sok zonder zool, dat over de schoenen en de enkels wordt gedragen? Deze kous wordt met een riempje bevestigd onder de voet en aan de zijkant toegeknoopt of met een ritssluiting gesloten. Men droeg ze vooral als men langs slijkerige wegen moest gaan of tegen koude voeten.	
27. De lederen beenkap, die bv. door militairen boven de schoenen gedragen werd? <i>(gette, kuitebottine, beenderling, hoze, jambière, winderling, scheenlap)</i>	

3. SCHOENEN

Schoenen algemeen

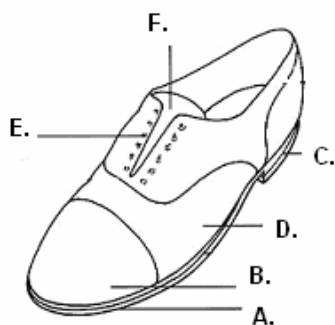
Hoe noemt u in uw dialect:

28. Algemeen woord voor voetbekleding van leer of stof, lager dan een laars? Hoe noemt u dit voorwerp in het enkelvoud? Eén ...	
29. Hoe noemt u dit voorwerp in het meervoud? Twee ...	

30. Op blote voeten, zonder schoenen of kousen? <i>(barrevoets, barvoets, platte barvoets)</i>	
31. Met blote voeten (zonder kousen) in schoenen?	
32. Met sterke druk klemmen, waardoor pijn in de voet ontstaat? Bv. in de zin: <i>Mijn voeten doen pijn, want mijn nieuwe schoenen...</i> <i>(spannen, nijpen, wringen, te nauw zijn)</i>	
33. Schoenen schoonmaken, met schoensmeer en een schoenborstel?	
34. De schoenen doen blinken (na het schoonmaken)?	
35. Onderhoudsproduct om het leer van de schoenen opnieuw kleur te geven en op te blinken? Het maakt het leer ook soepel.	
36. Een borstel waarmee de schoenen gepoetst worden?	
37. Kent u een spottende benaming of uitdrukking voor grote schoenen (bv. maat 48)? Zo ja, welke? <i>(overzetboten, zeeschuiten, oorlogsschepen, ze hebben twee roeispanten, schuiten van schoens, grenadiersmaat, ge kunt er een kind in wassen, ze hebben 2 roeispanten, ...)</i>	
38. Kent u een spottende benaming of uitdrukking voor schoenen die niet passen omdat ze te groot zijn? Zo ja, welke? <i>(ze zijn een paar(d) te groot, hij kan nog enen meepakken, er kan nog een hen achter kippen)</i>	
39. Hoe noemt u de beweging en/of het geluid dat schoenen maken, wanneer ze te groot zijn? <i>(uitslufferen, uitsletsen, slefferen, uitslokken, afslabokken)</i>	

40. Kent u een uitdrukking voor een (nieuwe) schoen die kraakt wanneer men erop loopt? Zo ja, welke?

Schoenonderdelen

41. Algemene benaming voor de zool van een schoen? (zie ill.a)

42. Een dikke schoenzool, gemaakt uit bleke rubber?
(*crêpen zool, crêpezool, caoutchoucen zool*)

43. De neus van een schoen? (zie ill.b)
(*top, tip*)

44. De hak van een schoen? (zie ill.c)

45. De hoge hak van een schoen?
(*hoge hiel, talon, hoge talon*)

46. Welke uitdrukking gebruikt u wanneer een vrouw op (zeer) hoge hakken loopt?
(*ze loopt op prinsessenstokken, ze loopt op stelten, ze loopt op naalden, ze loopt op eiers*)

47. Het deel van de schoen tussen de voorvoet en de hiel? (zie ill.d)
(*wreef*)

48. Het leren of geweven koord om de schoenen dicht te rijgen
(*schoenbanden, rijgkoorden, strikken, schoenstrikken*)

49. De schoenen dichtrijgen, de veters tot een strik dichtbinden?
(*binden, strik inleggen, strikken, toedoen*)

50. Eén van de gaatjes in de schoen, waar de veter doorgeregen wordt? (zie ill.e)	
51. Het metalen of plastieken uiteinde van een schoenveter?	
52. Het aan drie kanten loszittende rechthoekig stuk leer van de schoen dat over de wreef van de voet getrokken wordt en waarboven de veters aangesnoerd worden? (zie ill.f) (lip, lap, klip, tong, schoenlip, ...)	
53. Het hielstuk, het versterkte leer achteraan aan de <u>binnenkant</u> van de schoen? (contrefort)	
54. Het hielstuk, het versterkte leer achteraan aan de <u>buitenkant</u> van de schoen? (leertje)	
55. Hoornen of metalen hulpmiddel, uitgehold naar de vorm van de hiel, om gemakkelijk in de schoen te glijden?	
56. Houten plankje waarmee men zijn laarzen gemakkelijker kan uittrekken?	
57. Een halvemaaanvormig ijzertje onder de schoen, dat dient ter bescherming van de schoen?	
58. Een stukje ijzer op de tip van de schoen, om het verslijten van de tip tegen te gaan?	
59. Een lapje leer, dat men ter reparatie op een scheur op het schoeisel zet? Indien de lap leer een andere benaming krijgt naargelang van de plaats waar hij bevestigd wordt, gelieve dan op te geven welke benaming voor welke reparatie gebruikt wordt.	

Soorten schoenen

Hoe noemt u in uw dialect:

60. Een schoen die tijdens het werk wordt gedragen, o.m. door arbeiders en boeren?

61.

62.

63.

61. Een lage, leren herenschoen, voorzien van een vetersluiting? (zie ill.61)

62. Een lage, leren schoen zonder veters, vaak met een elastiek in de plaats? (zie ill.62)

63. Een hoge schoen met veters die tot boven de enkels reikt? Er bestaan van deze schoen modellen voor mannen en voor vrouwen. (zie ill.63)

64. Een zwarte of donkerbruine rubberen overschoen, die gedragen werd bij vuil werk?
(galos, overtrekker, overschoen, bottesluffer, bottesles, caoutchouc schoen)

65. Schoen uit geelachtig rubber, met grote openingen in de wreef, vooral door arbeiders- en boerenkinderen gedragen, en soms door volwassenen?
(zeeslets, seesavat, wiemat, zeasluffer, fijt)

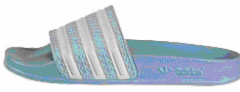
66. Linnen sportschoen van het bottinenmodel met een tamelijk lichte, rubberen zool, zoals basketters droegen in de jaren vijftig?
(baskets, basketters, basketbalsluffers, basketsletsen)

67. Wit, linnen schoentje met een witte zool, met linten of met een elastiek aan de wreef, dat vroeger gedragen werd om naar zee te gaan, maar tegenwoordig nog gedragen wordt om te turnen?
(turnsletsen, gymnastieksavatten, bain-de-mer, turnpantoffels)

68. De sportschoen die tegenwoordig niet alleen bij het sporten gedragen wordt, maar ook algemeen als vrijetijdsschoen?	
69. De schoenen die voetballers dragen?	
70. Eén van de harde uitsteeksels aan de zool van een voetbalschoen? (<i>taats, tats, tap, pin</i>)	
71. Schoen die gedragen wordt door wielrenners en sportfietzers; deze schoen kan in de pedalen vastgehaakt worden?	
72. Een langwerpige geslepen ijzer dat men vroeger aan de schoenen bevestigde om zich op het ijs te bewegen?	
73. De moderne schoen waarmee men zich op het ijs beweegt, bestaande uit een laarsje op een langwerpige geslepen ijzer?	
74. Een schoen waarvan het bovenleer gemaakt is uit gevlochten leer? (<i>tressé, tresséschoen</i>)	
75. Een schoen van verlakt leer? (<i>laqué, laquéschoen, verlakte schoen, gelaquée schoen</i>)	
76. Damesschoen met een hoge hak?	
77. Kent u een speciale (spot)naam of uitdrukking voor de scherpe, puntige top van een damesschoen? Zo ja, welke? (<i>windspleetters</i>)	
78. Klassieke damesschoen met hoge hak die diep uitgesneden is aan de wreef? (<i>décolleté, escarpin</i>)	
79. Licht damesschoentje zonder hak, dat tamelijk diep uitgesneden is aan de wreef? (<i>ballerina, ballerientje, dansschoen, balschoen</i>)	

80. Algemene benaming voor een open schoen die men in de zomer draagt, bestaande uit een zool met banden aan de voet vastgebonden?	
81. Sandaal die enkel bestaat uit een zool en een wreefbedekking? (aansteker, muiltje, sleper, klapet, slipper)	
82. Linnen schoenen met een zool van touw? (espadrille, lijstessluffer, koordeschoen, koordeslets, koordesavat, touwen schoen)	
83. Comfortabel schoeisel dat men gemakkelijk aan en uit kan trekken, om in huis te dragen? (savatten, sloffers, sletsen, slessen, sluffers)	
84. Maakt men in uw dialect een onderscheid tussen pantoffels voor mannen en voor vrouwen? Zo ja, hoe noemt u:	
a. Een pantoffel voor een vrouw?	
b. Een pantoffel voor een man?	
85. Een dikke, warme pantoffel voor 's winters?	
86. Een pantoffel zonder hielstuk?	
87. Indien u voor de pantoffel zonder hielstuk een aparte benaming gebruikt voor mannen en vrouwen, hoe noemt u:	
a. de pantoffel zonder hielstuk voor mannen?	
b. de pantoffel zonder hielstuk voor vrouwen?	

Laarzen

Hoe noemt u in uw dialect:

88. Algemeen woord voor schoeisel dat ook het been boven de enkel (gedeeltelijk) bedekt?	
89. Laars met een korte beenschacht, namelijk tot goed halverwege de kuit? (korte bot, lage bot, halve bot, kleine bot)	

90. Een waterdichte laars die men vooral aantrekt wanneer het regent, of om in de tuin te werken?	
91. Een lange, waterdichte laars, waarvan de schacht tot aan de lies reikt?	
92. Laars die gebruikt wordt om paard te rijden?	
93. Het gedeelte van de laars dat het been omgeeft?	

Klompen

Hoe noemt u in uw dialect:

94. Schoeisel bestaande uit een uitgehold stuk hout, een houten schoen? (<i>kloefen, kloppers</i>)	
95. Een klomp met hoge huif, zonder riem gedragen? (zie ill.95)	
96. Een lage, open klomp met een riem over de wreef? (zie ill.96)	
97. Het leren riempje over de wreef van een lage, open klomp?	
98. De spijker met een brede, platte kop en korte punt die gebruikt wordt om leer aan de klompen vast te maken? (<i>kloppernagel, kloefetaatsen</i>)	
99. De zware klompschoen, bestaande uit een houten zool en een lederen schoenachtig bovengedeelte? (zie ill.99)	
100. Gebreide pantoffel, die gedragen wordt in de klompen?	
101. Het bovendeeel van een klomp? (<i>muil, hulle</i>)	